

JOGIRODALOM.

Magyar magánjog mai érvényében. V. kötet.
Öröklési jog és örökösödési eljárás. Összeállította és jegyzetekkel ellátta: Dr. Fabinyi Tihamér egyetemi m. tanár, ügyvéd. Grill Károly könyvkiadóvállalata. — Mig a kötelmi jog az utolsó két évtized válságainak és a gazdasági élet változásának hatása alatt lényegesen átalakult, addig az örökjog, amely nem forgalmi jog és inkább megőrzi a nemzeti sajátosságokat, majdnem változatlanul a Hármaskönyvön és az ideiglenes törvénykezési szabályokon alapszik még ma is. A Magánjogi Törvénykönyv javaslata azonban változásokat tartalmaz a mai joghoz képest, amelyek közül talán a leglényegesebb a nemesi és nem nemesi öröklés közötti különbség megszüntetése, mely főleg a nemesi öröklésnek a honoratoriorokra való kiterjesztése folytán praktikus. Természetesen a gyakorlat ezt a különbséget a javaslat törvényé válása előtt meg nem szüntetheti, de egyéb részleges és házagpótló intézkedéseivel mégis felszívódik lassan a birói gyakorlatba és a szokásjogba és az öröklési jog jelenlegi alakjában is változást okoz.

Dr. Fabinyi az örökjogi rész összeállításában a gyűjtemény módszerét követve a javaslat szakaszai alapján gyűjti össze az anyagot, azonkívül minden fontosabb szakasznál rövid jegyzetben utal a javaslat és a jelenlegi jog közötti különbségre és felhívja a vonatkozásban levő szakaszokat. Az egyes jogintézmények bevezetéséül az intézmény fejlődését és lényegét tartalmazó összefoglaló fejtegetéseket ad, a szakaszoknál pedig az odatartható egyéb jogszabályokat és a teljes régi és újabb birói gyakorlatot adja.

A kitünően szerkesztett gyűjtemény fejtegetéseire vonatkozólag itt csak azt a részletet kísérem megjegyzéssel, hogy „az általános szabályok”-nál azt mondja, hogy „az öröklés tárgyát csak vagyoni jogok képezhetik”, ez megfelel egyes régebbi határozatok kitételének. Helyesebbnek tartom a 43. teljesülési határozat kifejezését, mely szerint „az öröklés tárgyát vagyoni érték képezi,” mert nem vagyoni jognak is van vagyoni értéke.

Azonkívül még azt említem meg, hogy a javaslat örökjogi részében is meglátja dr. Fabinyi a birói hatalom, a perenkívüli birói beavatkozás növekedését. Ez sokszor helyes, ha a méltányosságnak ad helyet a merev joggal szemben de, vigyázni kell, hogy ne okozzon fontos kérdésekben jogbizonytalanságot így az 1838. §-nak azt a

rendelkezését, hogy a bíróság csekélyebb végrendeleti formahibák ellenére a végrendeletet érvényesnek tekintheti, magában helyes intentiója ellenére veszélyesnek tartom, mert a bíróságtól függ, hogy a törvényes örökösök az örökségtől elesnek-e vagy nem? Bár a paragrafus ezt a rendelkezést szorosán körülírja és szűk térre szorítja, mégis az érdekelt felekben soha sem fog megnyugvást kelteni.

Dr. Fabinyi összeállítása a mai és a javaslat teljes joganyagát adja könnyen kezelhető, áttekinthető és rendszeres formában és így a gyakorlati jogásznak megbízható segédkönyvül szolgál, az elméleti jogásznak pedig fejtegetéseihez kimerítő joganyagot ad. Sz.—i.

Üzletátruházás és üzemutódlás. Irta: *Dr. Bernhard Miksa.* Szerző már 1912-ban irt egy hasonló tárgyú munkát. Most a téma teljes anyagát adja a vonatkozó jogszabályokkal és joggyakorlattal. Ismerteti a törvény keletkezésének okait és történetét az indokolással együtt, azután áttér a rövid törvénynek majd minden szavához fűződő joggyakorlati ismertetésre, illetve részben közvetlen idézésére. Ismerteti a kereskedő, a kereskedelmi üzlet, az átruházás különböző módjainak a bírói gyakorlatban kialakult fogalmát. Majd az üzletátvevőnek az üzletátruházóval és a hitelezőkkel szembeni viszonyát tárgyalja. Végül kitér a vonatkozó kényszeregyezségi, csődjogi, perjogi és örökjogi anyag ismertetésére. A monográfia a vonatkozó joganyag teljes és világos képét adja. Sz.—i.

Magyar Magánjog mai érvényében. III. kötet két részben. Kötelmi jog. Dr. László Jenő közreműködésével összeállította dr. *Szendé Péter Pál.* Grill Károly könyvkiadóvállalata. Az utolsó tizenöt esztendő a magánjog területén főleg a kötelmi jogot lényegesen átalakította. Az átalakulás mögött komoly gazdasági, társadalmi változások, eltolódások vannak. Nálunk a szokásjog bírói gyakorlat alakjában lassan, majd gyorsabban kikezdte, végül teljesen megváltoztatta a kötelmi jog egyes fejezeteit. A gazdasági lehetetlenülés, a kizsákmányoló ügylet, a valorizáció kialakuló gyakorlata olyan nemcsak átmeneti, hanem végleges változásokat hoztak létre, melyeknek mélyreható rendszerbeli következményei vannak. A Magánjogi Törvénykönyv javaslata ezeket a változásokat mintegy szentesítette és bár még nem törvény, de írott formájánál, határozott szövegezésénél fogva e bírói gyakorlatnak véglegesebb formát adott. Ez a gyűjtemény nagyon helyesen a Javaslat paragrafusaihoz simulva